

Godina 2020. je za Njemačku trebala biti godina bez prevelikih političkih uzbuđenja, bez izbora, u drugoj polovici obilježena predsjedanjem Europskom unijom i svečanostima povodom 30. godišnjice njemačkog ujedinjenja.

Do 15. ožujka i prve mjere zatvaranja zbog pandemije koronavirusa, godina je izgledala gotovo uobičajeno. Izuzetak je bio napad s radikalno desnom pozadinom krajem veljače, kada je ksenofob i rasist u gradu Hanau ubio devetero stanovnika stranog porijekla. Nešto kasnije psihički bolesnik se automobilom zaletio u karnevalsku povorku, bez smrtnih posljedica.

Berlinale je ove godine održan po prvi put pod novim vodstvom. Bila su tu i previranja na vrhu vladajućeg CDU-a, no ništa nije ukazivalo na posebno uzbudljivu godinu.

Vijesti iz dalekog Wuhana

Onda su počele pristizati vijesti iz dalekog Wuhana. Prvo se govorilo o poslovnim ljudima iz Bavarske koji su po povratku iz Kine oboljeli od dosad nepoznatog soja gripe. Zatim se na karnevalu na zapadu zemlje zarazilo čitavo jedno mjesto. Daljnji razvoj događaja je poznat - Njemačka je, kao i ostatak Europe, ušla u borbu protiv pandemije u kojoj se u prvoj, proljetnoj fazi, disciplinom i dobrim potezima vlasti, uspješno oduprla.

Zahvaljujući pandemiji njemački mediji pokazali su 2020. svoju najgoru i najbolju stranu. Izvanredna situacija izazvala je i neku vrstu medijskog natjecanja u davanju katastrofičnih epiteta stanju u kojem se zemlja nalazi: "Najveća kriza od Drugog svjetskog rata"; "Ovo će biti najgori Božić od četrdesetih"; "Novi rekordi novoizazvanih“...

Najpopularnije medijske ličnosti postali su virolozi i direktori epidemioloških instituta, poput glavnog virologa berlinske klinike Charite, Christiana Drosten, ili direktora Instituta Robert Koch, Lothara Wielera, za koje je prije epidemije znao samo uzak krug stručne publike.

Najtiražniji dnevnik Bild iskoristio je na sebi svojstven način činjenicu da građani veću pozornost poklanjaju mišljenjima virologa pa je u jednom trenutku inicirao medijski rat među pojedinim stručnjacima različitih mišljenja, što nije pridonijelo jasnoj medijskoj slici izvještavanja o "krizi stoljeća".

No, ova kriza je pokazala i visok stupanj povjerenja građana u javni servis. Prema ispitivanju iz svibnja, gotovo 70 posto ispitanih je vjerovalo informacijama o pandemiji koronavirusa koje su primali putem javnog servisa, ARD-a i ZDF-a. Društvenim mrežama, preko kojih se uglavnom šire teorije zavjere vjeruje svega sedam posto ispitanih.

"Queerdenken" - pokret radikalne desnice

Unatoč tome, društvene mreže su 2020. u Njemačkoj odigrale značajnu ulogu u stvaranju pokreta koji je na njemačku političku scenu doveo nove aktere.

Pokret koji se nazvao "Queerdenken" (u slobodnom prijevodu: način razmišljanja koji nije kao kod većine, koji ne slijedi ustaljenu matricu) na početku je djelovao kao prosvjed šačice

ezoteričara koji negiraju postojanje virusa. U međuvremenu je u nekim savezним pokrajinama dospio pod prismostru Ureda za zaštitu ustavnog poretka.

Jer "Queerdenken" odavno više nije pokret građana protiv ograničenja slobode koje sa sobom donose mjere protiv koronavirusa, nego i platforma radikalno desnih snaga, teoretičara zavjere, antisemita i tzv. Građana Reicha koji ne priznaju postojanje SR Njemačke.

Oni na prosvjedima traže rušenje vlade i suđenje političarima koji stoje iza mjera borbe protiv pandemije. Vlasti su dugo tolerirale ove skupove, sve dok u kolovozu prosvjedi u Berlinu nisu kulminirali pokušaje nasilnih prosvjednika da, sa zastavama Njemačkog carstva, uđu u Bundestag.

Vlasti od tada, a posebice s novim zatvaranjem početkom studenog, uglavnom prekidaju ova okupljanja zbog nepridržavanja mjera održavanja razmaka i nošenja maski. Javni servis ZDF je krajem godine otkrio da inicijator pokreta "Queerdenken", Michael Ballweg, slijedi vrlo konkretne osobne financijske interese organizirajući prosvjede diljem zemlje.

Analitičari procjenjuju da pokret, kojeg politički podržava desnopopulistička Alternativa za Njemačku (AfD), neće tek tako nestati poboljšanjem epidemiološke situacije.

Tesla dolazi u istočnonjemačku provinciju?

U 2020. u Njemačkoj se nakon dugo vremena počela graditi nova tvornica automobila. Dok se njemačka automobilska industrija još uvijek koprcu u odjecima skandala oko manipuliranih dizel motora i previsokih vrijednosti štetnih ispušnih čestica, američki koncern Tesla, munjevitom brzinom i unatoč koronakrizi, u blizini Berlina gradi svoju četvrtu Gigafactory, prvu u Europi.

Koronakriza je omogućila i etabliranje rada od kuće, forme kojoj se mnogi poslodavci još uvijek opiru svim silama. Iako je za vrijeme strogih mjera zatvaranja na proljeće i krajem godine vlada pozvala poslodavce da svojim radnicima omoguće rad od kuće, mnogi poslodavci, čak i u javnom sektoru, još uvijek od svojih zaposlenih traže dolazak na posao i izlaganje nepotrebnom riziku vožnje javnim prijevozom.

Socijaldemokratska stranke Njemačke (SPD), manji partner u demokršćansko-socijaldemokratskoj vladi Angele Merkel, nije uspjela sa svojom inicijativom o zakonskoj regulaciji prava na rad od kuće. Unija CDU/CSU i ministar gospodarstva Peter Altmaier u studenome su odbili mogućnost uvođenja prava na rad od kuće slijedeći želje poslodavaca.

Iako je izvanredna situacija naglo usporila useljavanje u Njemačku, čak i iz Hrvatske, sve su naznake da će se, čim se epidemiološka situacija smiri, ovaj trend nastaviti.

To se posebice odnosi na zdravstveni sektor, gdje upravo koronakriza pokazala do koje mjere njemačko zdravstvo pati od manjka osoblja. Prema Njemačkoj udruzi za intenzivnu medicinu (DIVI), u zemlji na raspolaganju stoji oko 28.000 kreveta za intenzivnu njegu. Dodatnih 6.000 bi moglo biti stavljano u upotrebu, ali nedostaje osoblja.

Sličan problem zbio se proljetos, kada su, zbog nemogućnosti dolaska sezonskih radnika s

istoka Europe u Njemačku, na poljima ostale neobrane velike količine šparoga i jagoda.

Izdašne subvencije i oprezne prognoze oporavka

Unatoč javnoj percepciji da zbog ograničenja rada maloprodaje i ugostiteljstva sve stoji, njemačko gospodarstvo se relativno stabilno nosi s krizom. Dok je tijekom proljetnog lockdowna i šoka koji je uslijedilo zabilježen pad BND za rekordnih 9,2 posto, u ljetnim mjesecima je zabilježen oporavak u otprilike istom volumenu.

Raspoloženje i optimistične procjene iz sredine godine kvare zimski lockdown. Gotovo svi relevantni ekonomski instituti svoje procjene oporavka gospodarstva, usprkos dobrim vijestima o dolasku cjepiva na tržište, posljednjih dana u godini korigiraju prema dolje. Povratak na staro, kad je gospodarstvo u pitanju, ne očekuje se prije 2022.

Godina oprostaja od Angele Merkel

Politički gledano korona-godina nije mnogo toga promijenila, osim što zbog pandemije Kršćansko-demokratska unija (CDU) još uvijek nema novog predsjednika.

Otkako je u veljači Annegret Kramp-Karrenbauer, nasljednica Angele Merkel na mjestu predsjednice CDU-a, zbog internih kritika najavila povlačenje, CDU još uvijek nije uspio održati stranačku konvenciju na kojoj bi između tri potencijalna kandidata (Friedrich Merz, Armin Laschet i Norbert Roettgen) izabrao predsjednika. Izbor je napokon najavljen on-line, sredinom siječnja.

Njemačka kancelarka je još 2018. najavila da se na sljedećim parlamentarnim izborima, u rujnu 2021., neće kandidirati. Ova je godina stoga trebala biti obilježena polaganim pripremama za odlazak s dužnosti na kojoj je već dulje od 15 godina.

Kulisa za odlazak moćne političarke trebalo je biti njemačko predsjedanje Vijećem Europske unije, koje je Njemačka u srpnju preuzela od Hrvatske. Bilo je i više od toga. Angela Merkel je na kraju njemačkog predsjedanja, posredujući u blokadi između Mađarske i Poljske i ostatka EU-a, spasila dugoročni proračun i isplatu gospodarske pomoći europskom gospodarstvu zahvaćenom koronakrizom, što će svakako biti upisano u anale Europske unije.

Godina 2020. kancelarku Merkel je natjerala da ponovno pokaže zašto ju Nijemci toliko cijene. Njezino upravljanje zemljom kroz koronakrizu, objašnjavanje građanima zašto su protuepidemijske mjere potrebne i odgovori kritičarima mjera natjerali su ostatak svijeta da (opet) zavide Njemačkoj na ovakvoj čelnici.

Njezina objašnjenja kompliciranih pojmova poput eksponencijalnog rasta ili incidencije postali su hit na društvenim mrežama diljem svijeta.

Iako je Njemačka od uzora na proljeće, kada je kao jedna od rijetkih relativno dobro prolazila kroz pandemiju, u međuvremenu postala "problematično dijete Europe", to se ne pripisuje kancelarki, koja je cijelo vrijeme upozoravala na potrebu pooštrevanja mjera zatvaranja, ali su njezin pravac blokirale savezne pokrajine.

Njemačka 2020. - godina korone i Angele Merkel

Kategorija: SVIJETAžurirano: Subota, 26 Prosinac 2020 08:43

Objavljeno: Subota, 26 Prosinac 2020 08:43

(piše: Nenad Kreizer, Hina)

